

2020-02-19

DNR: MIUN 2019/2327

Budgetunderlag 2021 – 2023

Mittuniversitetet

Innehållsförteckning

1 Förord	1
2 Mittuniversitetets strategi 2019 – 2023	3
3 Strategiska utvecklingsmöjligheter	3
3.1 Utveckling av samhället och välfärden	3
3.2 Förstärkning av närings- livets konkurrenskraft	5
3.3 Hantering av globala och nationella utmaningar	7
4 Föreskrifter och ekonomisk utveckling	10
4.1 Investeringsvolym	11
4.2 Lokalförsörjning	11
4.3 Räntekonto	11
5 Tabellbilaga	12

1 Förord

Många av våra globala utmaningar har sin grund i det som händer nära och runt omkring oss i våra regioner. Det är där problemen påverkar i vardagen, men det är också där man hittar lösningarna. Därför är Mittuniversitetet ett *globalt universitet med regionalt engagemang*.

Det betyder att vi binder ihop våra regioner med omvärlden genom att hitta gemensamma intressen som vi kan arbeta för tillsammans – hållbart, relevant, attraktivt och alltid med hög kvalitet. Det sker bland annat genom att vi har en omfattande samverkan med organisationer i vår närhet – till exempel har vi mycket starka samarbeten med kommuner, regioner och intresseorganisationer kring idrott och särskilt parasport som är av stort värde både för folkhälsan och för ett mer inkluderande samhälle.

Men det tar också form av vårt arbete med initiativ som BLAD – vårt projekt för att utveckla en ny form av högskoleutbildning anpassad efter individens och arbetsmarknadens förutsättningar. Vi tror att det kan vara en av nycklarna till att lösa många av de utmaningar som näringslivet och andra organisationer upplever kring kompetensförsörjning och fortbildning, och det ger dem också förutsättningar att bidra på bästa sätt till den globala utvecklingen.

Det räcker däremot inte med att bara hitta nya sätt att utbilda på – vi måste också se till att alla som kan och vill utbilda sig verkligen får chansen. Det är särskilt viktigt nu när vi ser hur antidemokratiska krafter breder ut sig i

världen, och vetenskap och etablerad kunskap ifrågasätts allt mer. Det bästa sättet att värna om både demokratin och kunskapssamhället är att sprida tillgången till kunskap, och där spelar distansutbildningen en mycket viktig roll. Därför ligger den också väldigt starkt i fokus för våra prioriteringar, men vi tror också att vi skulle kunna göra ännu mer med rätt förutsättningar.

De förutsättningarna handlar i hög utsträckning om våra resurser. Vi måste ha utrymme att utbilda fler, att ge varje student gedigen tid med sina lärare och att ge varje lärare tid att upprätthålla och fördjupa sina kunskaper så att de kan komma både studenterna och samhället till godo.

Forskningsresurserna är särskilt viktiga för detta, inte minst för våra professionsutbildningar. Som ett av Sveriges nya universitet står vi för en ansenlig del av alla de sjuksköterskor, psykologer, ingenjörer, lärare och socionomer som utbildas i riket. Ännu större är vårt bidrag särskilt till den norrländska kompetensförsörjningen. För att vi ska kunna garantera att alla dessa studenter får bästa möjliga utbildning så att de kan göra största möjliga nytta regionalt, nationellt och globalt måste vi se till att de har tillgång till kompetenta och välmeriterade lärare. Då måste också våra forskningsresurser stärkas.

Mittuniversitetet gör mycket nytta för samhället, men vi kan göra mer – bara vi får rätt stöd och förutsättningar.

Anders Fällström,
Rektor vid Mittuniversitetet

2 Mittuniversitetets strategi 2019 – 2023

Mittuniversitetet utarbetade under 2018 en lärosättesövergripande strategi. Strategin tar sin utgångspunkt i fyra begrepp som beskriver vad universitetets arbete ska leda till, och som ska sätta tonen för allt vårt arbete:

- **Hållbar utveckling** – det vi gör ska fungera inte bara idag utan också i framtiden.
- **Relevans** – våra utbildningar och vår forskning ska vara efterfrågade därför att de tar sin naturliga utgångspunkt i samhällsprocesser.
- **Kvalitet** – allt vi gör ska genomsyras av höga ambitioner och erkänd kvalitet med kunskapsutveckling som ledstjärna, vilken form den än må ta.
- **Attraktivitet** – vi ska vara ett lärosäte som märks och syns.

För att främja dessa värden har vi formulerat en övergripande vision som beskriver vår syn på vår roll i universitetsvärlden och samhället i stort:

Mittuniversitetet är ett globalt universitet med regionalt engagemang där vi forskar och utbildar för hela livet.

I denna vision ryms ett universellt och tidlöst uppdrag – att utveckla och sprida kunskap till hela världen och för alla människor i alla livsfaser, med särskild omsorg för det närområde som vi dagligen lever och verkar i.

För att utveckla vår verksamhet i linje med visionen har vi också definierat fyra övergripande mål som utgör viktiga steg på vägen framåt. Den sammanfattade strategin kan illustreras i nedanstående bild.

Mittuniversitetet är ett globalt universitet med regionalt engagemang där vi forskar och utbildar för hela livet.

Vårt arbete leder till stärkt attraktivitet, relevans och kvalitet samt till hållbar utveckling.

Övergripande mål

Våra akademiska miljöer är starka och tar sig an globala utmaningar

Vår verksamhet på den globala arenan driver och bidrar till den regionala utvecklingen

Vår forskning och utbildning tillgängliggör kunskap för fler genom hela livet

Vår studie- och arbetsmiljö attraherar studenter och medarbetare som bidrar till global och regional utveckling

Mål

– Stärka och synliggöra kopplingen mellan forskning och utbildning

– Utveckla profilerade, starka och välkända forsknings- och utbildningsområden

– Utveckla våra interdisciplinära arbetsätt för att främja kunskapsutveckling och spridning

– Öka och utveckla vår samverkan internt, regionalt, nationellt och internationellt

– Stärka befintliga och utveckla nya internationella utbyten och forskningssamarbeten

– Öka integrationen av hållbar utveckling i utbildning, forskning och samverkan

– Vara nationellt ledande och internationellt erkända i utveckling av och kvalitet i flexibla utbildningsformer och teknikstött lärande

– Vara kända för vårt engagemang och vår kvalitet i det livslånga lärandet

– Tillvarata och utveckla digitaliseringens möjligheter

– Öka vår internationella, nationella och regionala attraktivitet

– Stärka och utveckla det aktiva ledar- och medarbetarskapet

– Stärka och utveckla vår digitala studie- och arbetsmiljö

3 Strategiska utvecklingsmöjligheter

Sverige ska vara ett av världens främsta forsknings- och innovationsländer och en ledande kunskapsnation, där högkvalitativ forskning, högre utbildning och innovation leder till samhällets utveckling och välfärd, näringslivets konkurrenskraft och svarar mot de samhällsutmaningar vi står inför, både i Sverige och globalt.

- Prop. 2016/17:50

Regeringen angav i forskningspropositionen 2016 ett nytt forskningspolitiskt mål som specificerar att forskning, högre utbildning och innovation ska syfta till tre saker: att *utveckla samhälle och välfärd*, att *stärka näringslivets konkurrenskraft* och att *svara mot globala och nationella samhällsutmaningar*.

I regeringens inbjudan till lärosätena att inkomma med underlag inför forskningspropositionen 2020 framgick att en utgångspunkt för forskningspolitiken från 2021 är att Sveriges position som ledande forskningsnation ska försvaras, den fria forskningen ska värnas och globala och nationella samhällsutmaningar ska mötas.

Utmaningarna definieras med vägledning av agenda 2030, och förutsättningar för att möta dem tillhandahålls via insatserna för stärkt konkurrens-

kraft och kompetensförsörjning som anges av Januariavtalet. I detta ingår enligt inbjudan även investeringar i forskning inom områden som säkerställer utbildningarnas forskningsanknytning och kvalitet samt bidrar till regeringens strategiska samverkansprogram med näringslivet.

Mittuniversitetet bedömer att dessa aviserade utgångspunkter ligger väl i linje med såväl det forskningspolitiska målet från 2016 som universitetets egna behov och prioriteringar för att maximera verksamhetens bidrag till samhällsutvecklingen.

I tabellen nedan redovisas en sammanfattning av de behov som Mittuniversitetet bedömer att behöver uppfyllas under de närmaste åren för att tillvarata möjligheterna att bidra till de forskningspolitiska prioriteringarna.

Effektområde	Mittuniversitetets bedömningar om behov
Utveckling av samhället och välfärden	115 HST anknutna till distansutbildning för att öka tillgången till utbildning i hela landet
	Produktivitetsavdraget bör avskaffas för att säkerställa utbildningens fortsatta kvalitet och lärarkontakt
Förstärkning av näringslivets konkurrenskraft	Ett fortsatt och breddat utvecklingsuppdrag för distansutbildningen i syfte att stärka rikets kompetensförsörjning
	Fyrdubblat grundbelopp till Innovationskontoret Fyrklövern, för att skapa jämlika förutsättningar för innovation i hela landet
Hantering av globala och nationella utmaningar	Stärkta resurser för forskningsanknytning, för att stärka studenternas möjligheter att bidra till samhällsutvecklingen
	2 mnkr till förvaltning och 10 mnkr till forskning för uppbyggnad av ett centrum för parasport för att stärka folkhälsa, inkludering och regional utveckling

3.1 Utveckling av samhället och välfärden

Högskolans grundläggande syfte är att producera och sprida kunskap som kan vara samhället och mänskligheten till gagn. Mittuniversitetet ser därmed bidrag till samhällsutvecklingen som en central utgångspunkt för verksamheten.

Samhället formas i sin tur av de människor som bor i det, och det bästa sättet att säkerställa gynnsam utveckling av samhället och välfärden är därmed att tillhandahålla bästa möjliga förutsättningar för människor på alla håll i landet och i alla faser av livet att själva kontinuerligt utvecklas och finna nya sätt att göra världen litet bättre.

Högre utbildning spelar en viktig roll i detta – dels genom att främja kreativitet, nyfikenhet och förmåga till kritisk reflektion, dels genom att tillhandahålla nya kunskaper och färdigheter som låter nya generationer bygga vidare på alla de lärdomar som dragits av deras föregångare. På detta sätt undviker vi att upprepa gamla misstag samtidigt som vi sporras att finna nya lösningar som drar nytta av varandras kunskaper. Högre utbildning bidrar också på högst greppbara sätt till större jämställdhet¹ och bättre hälsa,² och medför därmed att fler människor får möjlighet att bidra under längre tid.

Dessa värden är allmängiltiga för högre utbildning i alla tider, men vi noterar att behovet av att främja dem är tilltagande i ljuset av rådande trender i

samhällsutvecklingen. Runtom i världen kan vi se hur demokratiska system sätts i gungning, och ett ständigt mönster är att detta hänger samman med tilltagande misstro mot vetenskap och etablerad kunskap. Människor förlorar tilltron till rådande strukturer och radikaliseras eller drar sig undan från samhället – och det bästa sättet att möta denna utveckling är att säkerställa att alla människor inkluderas i det gemensamma samhällsbygget och får bra verktyg för att skilja fakta från propaganda. Demokrati och vetenskap vilar på samma grundvalar – fri åsiktsbildning, kritisk reflektion och individuellt engagemang. Om man stärker vetenskapens och den högre utbildningens tillgänglighet och närvaro i människors liv stärker man därmed också de pelare som upprätthåller demokratin.

För att den högre utbildningens demokratifrämjande och värdeskapande kraft ska kunna tillvaratas är det av yttersta vikt att den tillgängliggörs för alla människor oavsett var de befinner sig eller vilka livsvillkor de har att utgå från.

Mittuniversitetets utbildningsutbud är därför starkt orienterat mot flexibla utbildningsformer, där distansbaserad utbildning utgör stommen och svarar för mer än hälften av den sammantagna utbildningsvolymen. Denna utbildning är särskilt viktig för att hela Sverige ska leva och utvecklas i samklang eftersom den möjliggör tillgång till högre utbildning även i glesbygd där avstånden kan

¹ Försäkringskassan. *Jämställd föräldraförsäkring: Utovärdering av de reserverade månaderna i föräldraförsäkringen*. Socialförsäkringsrapport 2019:2.

² Folkhälsomyndigheten (2015). *Utbildningsnivå och hälsa – hur hänger de ihop? Socioekonomiska skillnader i hälsa ur ett utbildningsperspektiv*. Artikelnummer: 15108

vara alltför långa för pendling. I synnerhet gäller detta Norrlands inland, där Mittuniversitetet också tar ett särskilt ansvar genom att vara det enda lärosätet i riket som har ett fullvärdigt campus i området. Sådan närvaro – genom både livskraftiga campusmiljöer och möjligheter till ortsoberoende utbildning – är av central betydelse för att häva den utarmning av glesbygdsområden där unga idag söker sig bort till avlägsna universitetsorter.³

Eftersom distansbaserad utbildning i hög utsträckning bygger på nätbase- rad undervisning där det finns större frihet att delta under de tider som passar studentens villkor bäst är den också enklare att kombinera med andra engagemang, vilket gör den till en av de viktigaste resurserna för det livslånga lärandet i form av såväl fortbildning som omställning. Den högre utbildningen spelar alltså en nyckelroll för samhällsutvecklingen både på ett principiellt och ett mycket praktiskt plan, och distansutbildningen utgör vårt starkaste verktyg för att säkerställa att den tillgängliggörs för alla människor så att den kan bidra till såväl demokratiens försvar som arbetsmarknadens kompetensförsörjning och ekonomisk utveckling.

Vi är beredda att axla ett utökat ansvar för att säkra tillgången till högre utbildning i hela landet, men detta kräver tillräckliga resurser för att säkerställa att utbildningen kan genomföras med tillräcklig lärartid och god kvalitet.

En viktig del av detta ligger i att den urholkning av utbildningsresurserna som har pågått sedan 1994/95 genom

det så kallade produktivitetsavdraget bör upphöra. Denna urholkning innebär att samma utbildning över tid måste bedrivas med lägre resurser eftersom uppräkningsbeloppen inte fullt ut kompenserar kostnadsökningar.⁴ Mittuniversitetet kan sympatisera med avdragets grundläggande syfte att effektivisera statsförvaltningen, men vill poängtera att den primära kostnaden för genomförande av utbildning ligger i lärartid.

Det innebär att effektiviseringsinsatser i linje med produktivitetsavdraget i förlängningen betyder större fokus på självstudier bland studenterna, vilket är ett problem som regeringen bland annat har försökt motverka via den så kallade *kvalitetsförstärkningen av vissa utbildningsområden*. Sådana insatser kommer dock aldrig att kunna få annat än tillfälligt kompensatorisk effekt så länge som den grundläggande orsaken – produktivitetsavdraget – fortsätter driva mot urholkning.

3.1.1 Mittuniversitetets bedömning

Mittuniversitetet bedömer att:

- Ett utökat takbelopp motsvarande utrymme för **115 helårsstudenter** inom distansutbildning skulle stärka universitetets förmåga att bidra till utbildningens tillgänglighet i hela landet och möjligheterna att leva och bo på landsbygden.
- **Produktivitetsavdraget bör avskaffas** för att långsiktigt säkerställa utbildningens bibehållna kvalitet och lärarkontakt.

³ Se: Boverket (2012). *Vision för Sverige 2025*.

⁴ Se: SULF. *Systemfel i kunskapsfabriken – om urholkning av ersättningsbeloppen till högre utbildning*. 2018.

3.2 Förstärkning av näringslivets konkurrenskraft

För att Sverige ska fungera som en ledande kunskapsnation måste vi också vara en fungerande kunskapsekonomi, och då är näringslivets behov och utvecklingsmöjligheter viktiga förutsättningar. Många företag och organisationer har svårt att säkerställa sin kompetensförsörjning till följd av att de inte kan passa in det traditionella upplägget för högre utbildning med den egna verksamhetens villkor, eftersom sådan fortbildning ofta kräver att man binder upp personal för utbildningsinsatser under lång och sammanhängande tid.

Mittuniversitetet har därför utvecklat ett nytt, flexibelt utbildningskoncept kallat BLAD – *Behovsstyrt Lärande genom Anpassat Deltagande*. BLAD består av teknikstödd utbildning uppbyggd av korta, flexibla kursmoduler där såväl deltagandets omfattning som dess tidsförläggning är upp till de medverkande att avgöra. Under uppbyggnadsfasen av konceptet har fyra pilotprojekt utarbetats – *Iprof* med fokus på Internet of Things, *BUFFL* med fokus på bank- och försäkringsbranscherna, *DigiFlex* med fokus på mediakommunikation samt ett helt nyinrättat initiativ riktat mot omvårdnad. De första modulerna inom BUFFL genomfördes med stor framgång under 2019 och samlade deltagare från flera banker och försäkringsbolag runtom i landet.

De första erfarenheterna från det praktiska genomförandet är mycket goda, och Mittuniversitetet har därför beslutat om en ny utvecklingsplan för koncept och tillämpning under åren 2020 till 2022, där avsikten är att inrätta

en stadigvarande struktur för utbildningen.

Parallellt med detta arbete har Mittuniversitetet erhållit ett regeringsuppdrag för att utveckla kvalitet och genomströmning för distansbaserad utbildning, och vi ser stora möjligheter till synergier mellan dessa två initiativ.

Delvis handlar detta om en gemensam grundläggande problembild. En av de främsta orsakerna till låg genomströmning i distansutbildning är exempelvis att denna utbildningsform frekvent kombineras med andra åtaganden, och en potentiell nyckel till att öka genomströmningen kan därför vara att utveckla utbildningsformer som flexibelt kan kombineras med en stor bredd av olika typer av villkor. Detta ligger helt i linje med den bakomliggande idén hos BLAD.

Det handlar dock också om att den tänkta formen för utvecklingsarbetet är densamma – i regeringsuppdraget föreskrivs att åtgärderna ska *bidra till att utveckla former för samverkan med kommuner eller andra aktörer som möjliggör ökad tillgång till högskolestudier utanför lärosätets huvudcampus och som kan ge studenter som helt eller delvis studerar på distans ett förbättrat stöd*. Denna form av samverkan – och dess slutmål – ligger i själva hjärtat av BLAD.

I regeringsuppdraget ingår också att Mittuniversitetet med stöd av UHR ska bidra till att sprida lärdomar från arbetet med att utveckla distansutbildningen så att det kan komma andra lärosäten till godo. Vi tror att också den bredare modell vi har utvecklat inom ramen för BLAD skulle kunna bidra till utvecklade arbetsformer på andra håll i

riket, och föreslår därför att Mittuniversitetets utvecklingsuppdrag inom distansutbildning breddas eller kompletteras så att det kan omfatta även andra former för flexibelt, deltagaranpassat och teknikstött lärande. På detta sätt kan vi säkerställa att erfarenheterna från arbetet kan tas tillvara både vid vårt eget lärosäte och på andra håll i landet, samtidigt som möjligheterna att skala upp verksamheten stärks så att dess praktiska fördelar kan komma fler företag och organisationer till del.

En viktig del av näringslivets konkurrenskraft finns också i de regionala förutsättningarna. Särskilt Norrland utgör här ett område med enorm styrka och samtidigt en stor outnyttjad utvecklingspotential. Universitetet utgör viktiga utvecklingsmotorer för sina regioner, genom att bidra till kompetensförsörjning, kunskapsutveckling, innovation och ekonomiskt utbyte – och det gäller inte minst Mittuniversitetet.

För att den kunskap som produceras och sprids vid universitetet ska komma till bästa möjliga nytta är det angeläget att kreativa idéer tas tillvara. Innovationskontoret Fyrklövern utgör ett av Mittuniversitetets viktigaste verktyg för att åstadkomma detta, genom att erbjuda ett starkt gränssnitt mellan akademi och samhälle.

Liksom övriga innovationskontor erhåller Innovationskontoret Fyrklövern medel från staten i form av bland annat ett grundbelopp för att säkra grundläggande drift. Fyrklövern är dock unikt bland innovationskontoren såtillvida att det drivs gemensamt av fyra universitet, och totalt stöttar vi innovationskraften i sex regioner – där

Mittuniversitetet har ett särskilt ansvar för södra Norrland genom både Jämtland och Västernorrland.

För att tillgodose detta behov, åstadkomma likvärdiga förutsättningar för innovation i hela riket och särskilt säkerställa att Norrlandsregionens potential tillvaratas bör grundbeloppet framgent beräknas och tilldelas för varje ingående lärosäte i innovationskontoret. Idag erhåller varje lärosäte i Fyrklövern i praktiken en fjärdedel av de medel som samtliga övriga innovationskontor tilldelas – inklusive det nybildade kontoret vid Malmö universitet.

3.2.1 Mittuniversitetets bedömning

Mittuniversitetet bedömer att:

- Vårt regeringsuppdrag om utveckling av distansutbildning ligger mycket väl i linje med vårt befintliga arbete kring utveckling av flexibla utbildningsformer anpassade för yrkesverksammas livslånga lärande. Ett breddat eller kompletterat uppdrag kan stärka synergieffekterna mellan insatserna och därmed innebära ett ännu starkare bidrag till rikets kompetensförsörjning.
- Det årliga grundbeloppet för innovationskontoren omfattande 2 mnkr framgent bör beräknas och tilldelas för varje ingående lärosäte, varför Innovationskontoret Fyrklöverns sammantagna grundbelopp bör utökas till **8 mnkr** årligen. Detta skulle säkerställa likvärdiga förutsättningar för innovation i hela riket, och via Mittuniversitetets andel särskilt bidra till att tillvarata Norrlands outnyttjade potential.

3.3 Hantering av globala och nationella utmaningar

Eftersom samhället i sig är mångfacetterat är också de utmaningar som det står inför lika mångfacetterade, och det finns därmed en stor mängd olika utmaningar att ta hänsyn till. För samtliga av de 17 globala målen i agenda 2030 gäller att mänskligheten kommer att behöva ny kunskap om hur både natur och samhälle fungerar, och nya lösningar för hur det skulle kunna fungera istället.

Universitet och högskolor, genom produktion av såväl forskning som högre utbildning, spelar en nyckelroll i detta – inte minst för det fjärde målet om god utbildning och livslångt lärande för alla. Där spelar också Mittuniversitetets verksamhet en särskilt viktig roll, genom att tillhandahålla kontakter med utbildningsväsendet för målgrupper och områden som annars står långt från högskolan. Universitet bidrar också starkt till mål som jämställdhet genom exempelvis vårt *forum för genusvetenskap* eller hållbar konsumtion och produktion genom vårt forskningscentrum *Fibre Science and Communication Network (FSCN)*.

En helt unik roll spelar universitetet dock för mål tio om minskad ojämlikhet och mål tre om hälsa och välbefinnande. Detta genom vår breda idrottsliga verksamhet som genomförs i nära samarbeten med bland annat Riksidrottsförbundet, Skidförbundet, Skidskytteförbundet och Parasportförbundet. I egenskap av Riksidrottsuniversitet med särskilt fokus på parasport har Mittuniversitetet under 2019 inrättat en *Idrottsakademi* för att utveckla denna

verksamhet, men för att stötta dess fortsatta utveckling såväl som att dra nytta av synergieffekter ser Mittuniversitetet ett behov av att bygga upp ett akademiskt centrum för parasport som kan utgöra en ingång till akademien för idrottsförbund, föreningar, offentlig sektor och företag så att vi kan dra nytta av varandras styrkor och kompetenser på bästa sätt.

Ett sådant centrum skulle möjliggöra för universitetet att, i kraft av den särskilda profilen mot parasport och paraforskning, både agera starkare på egen hand inom området och fungera som vidare kontaktlänk till andra lärosäten för att på så vis bygga ett nationellt kunskapscentrum. Detta skulle ta tillvara på den positiva kraft för samhällsutvecklingen som människor med funktionsnedsättningar representerar, och bidra till förbättrade förutsättningar för såväl fysisk hälsa som starkare delaktighet och gemenskap i samhället.

Förutsättningarna för ett sådant centrum är gynnsamma, såtillvida att det kan bygga vidare på befintliga samarbeten och bidra till en bredare folkhälsosatsning i enlighet med det funktionshinderspolitiska målet om jämlikhet och delaktighet för personer med funktionsnedsättning. Det bidrar i sin tur bidrar till att uppfylla de globala målen för hållbar utveckling inte minst gällande de tidigare nämnda områdena ojämlikhet samt hälsa och välbefinnande.

Mittuniversitetet har deltagit i ett brett samarbete med kommuner, region och länsstyrelse i Jämtlands län samt Parasportförbundet och Riksidrottsförbundet kring en ansökan till

socialdepartementet om en sådan folkhälsosatsning, och menar att det vore av stort värde för utvecklingen mot ett hållbarare samhälle – regionalt, nationellt och globalt – om denna satsning kunde komma till stånd.

För att nå de globala hållbarhetsmålen är dock studenterna den absolut viktigaste resursen. Det är via studenterna som ny kunskap når ut i samhället, och det är via våra alumner som nya lösningar utformas och nya beteendemönster upprättas. För att vi ska kunna bidra fullt ut till en hållbar samhällsutveckling är det därmed av yttersta vikt att våra studenter ges så goda förutsättningar som möjligt i form av utbildningskvalitet och spetskompetens, och en nyckel till detta ligger i utbildningarnas forskningsanknytning.

Den kräver i sin tur tillgång till kompletta och balanserade akademiska miljöer. Det innebär att utökade utbildningsuppdrag också måste medföra utökade forskningsresurser, och att forskningsresurserna måste förstärkas så att utbildningstunga lärosäten – inte minst de nya universiteten, och Mittuniversitetet bland dem – kan säkerställa att alla utbildningar sker i aktiva forskningsmiljöer som fullt ut kan bidra till studenternas utveckling. Historiska utbyggnader av utbildningar utan motsvarande utbyggnader av tillhörande forskning har bidragit till en underfinansiering av forskningsverksamheten som bör åtgärdas.

Denna underfinansiering är särskilt märkbar, och särskilt problematisk, för professionsutbildningarna. De utgör basen för stora delar av den infrastruktur som bär upp samhället, och de är

därmed av särskild regional och nationell betydelse. De har också varit föremål för många av de senaste årens utbyggnader, och tenderar redan i utgångsläget att bedrivas i utbildningstunga miljöer. Denna obalans har ytterligare förstärkts på senare år till följd av utbyggnaderna och frånvaron av medföljande forskningsmedel.

Det har också haft direkt påverkan på universitetets möjligheter att uppfylla utbyggnadsuppdragen, såtillvida att robusta forskningsresurser är nödvändiga inte enbart för utbildningens forskningsanknytning och samhällets kompetensförsörjning, utan också för lärosätenas egen kompetensförsörjning. Det är via forskarutbildningen som nya lärare och forskare utbildas, det är via goda villkor för forskningen som nya talanger kan lockas och utvecklas, och det är via fria forskningsresurser som den befintliga lärarkåren får möjlighet att meritera sig och upprätthålla spetskompetens.

Utan att forskningsresurserna stärks så att universitetets kompetensförsörjning säkras kan flera av professionsutbildningarnas utbyggnader inte fortgå och upprätthållas med bibehållen kvalitet, eftersom det råder såväl nationell som lokal brist på vetenskapligt meriterade forskare som kan bemanna undervisningen – inte minst inom områden kopplade mot skola samt hälso- och sjukvård. Universitetet ser med stor oro på denna utmaning, som riskerar att få långtgående följder för samhällets kompetensförsörjning inte minst i södra Norrland, och på ett bredare plan för utvecklingen mot ett hållbart samhälle.

3.3.1 Mittuniversitetets bedömning

Mittuniversitetet bedömer att:

- En förvaltningsresurs på **2 mnkr** tillsammans med en forskningsresurs på **10 mnkr** skulle möjliggöra för universitetet att bygga upp ett nationellt kunskapscentrum för parasport som kunde fungera som länk mellan akademi och idrottsförbund, föreningar, offentlig sektor och företag. Detta skulle tydligt bidra till att stärka såväl regional utveckling som hantering av nationella och globala utmaningar kopplade inte minst till hälsa och ojämlikhet.
- Anslaget för forskning och utbildning på forskarnivå behöver förstärkas och tydligare hänga samman med utbildningsverksamhetens omfattning, för att säkra utbildningarnas forskningsanknytning och därigenom studenternas kunskapsutveckling. Detta gäller särskilt professionsutbildningarna.

4 Föreskrifter och ekonomisk utveckling

Föreskrifter

Den största mängden av Mittuniversitetets föreskrifter utgörs av bestämmelser i kursplaner och utbildningsplaner, som tillgängliggörs på universitetets webbplats i en särskild sökfunktion för kurs- och utbildningsplaner.⁵

Övriga regler publiceras via en särskild sida för styrdokument på en annan del av universitetets webbplats.⁶ I detta ingår föreskrifter och allmänna råd såsom arbetsordning, antagningsordning och anställningsordning.

Intäkter och kostnader

Intäkter och kostnader beräknas för den kommande treårsperioden ligga på en stabil nivå.

För samtliga år under perioden beräknas underskott mot ackumulerade överskott i myndighetskapitalet. Det är en följd av att universitetet aktivt arbetar för att säkerställa att såväl det uppbyggda överskottet som tillkommande resurser kommer till direkt användning och nytta, i enlighet med de intentioner som regeringen har kommunicerat.

Prognostiserade intäkter och kostnader för 2021-2023 har enligt gällande direktiv beräknats i samma prisnivå som 2020 (= år 0).

Anslag

Anslagen för 2020-2022 har medräknats enligt direktiv med belopp enligt budgetproposition 2020. Anslaget för 2023 har beräknats i samma nivå som 2022. Samtliga år i 2020 års prisnivå. I grundutbildningens kostnader ingår även kostnader för periodens fortsatta utbyggnad, som påbörjats tidigare år.

Avgifter

Prognosen för avgifter för främst uppdragsutbildning och forskningsuppdrag beräknas de kommande åren ligga på samma nivå som 2020. Under perioden ingår även beräknad uppdragsutbildning för förlängningen av lärarlyftet från och med 2020.

Bidrag

Bidragen minskar något under inledningen av prognosperioden. Minskningen beräknas ske inom utbildningsverksamheten.

Bidragen utgörs till största delen av forskningsbidrag, varav en stor andel i sin tur utgörs av EU-bidrag. Trots byte av EU:s programperiod under 2020-2021 beräknas bidragsnivån inom forskning vara tämligen oförändrad under den kommande treårsperioden. Historiskt kan man se en tillfällig minskning av forskningsbidrag i samband med byte av programperiod, men i nuvarande prognos beräknas den överbryggas med andra bidrag.

⁵ Mittuniversitetet. *Kurs- och utbildningsplaner.*

<https://www.miun.se/utbildning/kursplaner-och-utbildningsplaner/> (2020-02-03)

⁶ Mittuniversitetet. *Styrdokument.*

<https://www.miun.se/medarbetare/styrdokument/> (2020-02-03)

Beräkningarnas säkerhet

Mittuniversitetet har nyligen genomfört flera strukturella satsningar som är avsedda att stärka uppdragsutbildning och externfinansierad forskning. I detta ingår bland annat den tidigare nämnda verksamheten kring BLAD samt uppriktandet av ett sammanhållet forsknings- och utbildningsstöd som inkluderar ett så kallat Grants Office. Externfinansiering utgör också ett prioriterat område i universitetets verksamhetsplan för 2020, som även innehåller preliminära ramar för 2021 – 2022 där det prioriterade området ligger kvar.

Det är i dagsläget svårt att uppskatta storleksordningen för de effekter detta kan komma att få för avgifter och bidrag under slutet av den beräknade perioden, varför dessa uppgifter är förknippade med viss osäkerhet.

4.1 Investeringsvolym

Investeringsvolymen är fortsättningsvis svårbedömd för perioden. Volym och typ av investeringar är bland annat beroende av vilken sorts projekt som kommer att bedrivas inom forskningsverksamheten. Detta är i sin tur beroende av vilken typ av extern finansiering som kan erhållas. Mittuniversitetet räknar med att investeringarna fortsätter att vara betydande under de närmaste åren.

Låneramen (för närvarande 150 miljoner kronor) samt de årliga amorteringarna på omkring 35 miljoner kronor påverkar också utrymmet för kommande års investeringsbelopp.

4.2 Lokalförsörjning

Universitetets lokalbestånd 2020 uppgår till ca 67 400 m² LOA fördelat på två campusorter – Sundsvall och Östersund – samt två mindre etableringar i Örnsköldsvik och Härnösand. Enligt nuvarande prognos kommer lokalhyran att utgöra 12 procent av universitetets omsättning. Under perioden 2021-2024 har lärosätet för närvarande inga planer på att teckna avtal för längre tid än 10 år.

Eventuell expansion kommer att hanteras inom nuvarande ramar samt den option universitetet har i Sundsvall, omfattande 2 000 m² på Åkanten.

Under året kommer det att genomföras en campusutredning för planeringsperioden.

4.3 Räntekonto

Mittuniversitetet har tidigare haft ett relativt stort positivt saldo på räntekontot. Det beror bland annat på tidigare överskott i verksamheten, och ett därmed positivt myndighetskapital. Myndighetskapitalet kommer fortsättningsvis att minska under de kommande åren eftersom tidigare års utbildnings- och forskningsanslag kommer att förbrukas. Kapitalet har delvis avsatts till interna projekt som syftar till kvalitetsutveckling. Saldot på räntekontot kommer således att sjunka under perioden, men likväl hållas på en tillfredställande nivå.

5 Tabellbilaga

Tabell 1 Total budget

Total budget	ÅR -1	År 0	År 1	År 2	År 3
(tkr)	Utfall	Prognos	Ber.	Ber.	Ber.
<i>Verksamhetens intäkter</i>					
Anslag ¹	815 093	845 600	849 267	849 268	849 268
Avgifter	45 923	39 851	38 193	38 255	39 545
Bidrag	171 427	165 641	161 694	157 404	164 039
Finansiella intäkter	393	358	100	100	100
Summa intäkter	1 032 835	1 051 450	1 049 254	1 045 027	1 052 952
<i>Verksamhetens kostnader</i>					
Personal	-721 323	-759 631	-759 000	-759 000	-760 000
Lokaler	-118 159	-120 464	-120 500	-120 500	-120 500
Drift/Övrigt	-178 189	-156 944	-150 000	-148 000	-150 000
Avskrivningar	-37 261	-41 160	-37 000	-36 900	-36 500
Finansiella kostnader	-971	-993	-200	-200	-200
Summa kostnader	-1 055 904	-1 079 192	-1 066 700	-1 064 600	-1 067 200
Verksamhetsutfall	-23 069	-27 742	-17 447	-19 573	-14 248
Transfereringar	0	0	0	0	0
Årets kapitalförändring/ årets resultat	-23 069	-27 743	-17 447	-19 573	-14 248
Utgående myndighets- kapital (inkl. årets kapitalförändring)²	189 557	161 814	144 368	124 795	110 547
Utgående oförbrukade bidrag	91 589	82 821	80 847	78 702	82 020

¹ Intäkterna av anslag ska motsvara summan av anslag i tabell 2 och 3.

² För stiftelsehögskolorna avses eget kapital och årets resultat.

Tabell 2 Utbildning på grundnivå och avancerad nivå

Utbildning på grundnivå och avancerad nivå (tkr)	ÅR -1	År 0	År 1	År 2	År 3
	Utfall	Prognos	Ber.	Ber.	Ber.
<i>Verksamhetens intäkter</i>					
Takbelopp ¹	563 789	583 130	586 797	586 797	586 797
Beräknad avräkning ² (A)	563 789	583 130	586 797	586 797	586 797
Särskilda åtaganden (B)					
Anslag (A+B)	563 789	583 130	586 797	586 797	586 797
Avgifter	34 026	28 640	28 263	28 308	29 374
Bidrag	17 884	7 393	7 223	4 571	4 591
Finansiella intäkter	206	197	50	50	50
Summa intäkter³	615 904	619 360	622 333	619 726	620 812
<i>Verksamhetens kostnader</i>					
Personal	-427 665	-441 352	-440 000	-440 000	-440 000
Lokaler	-84 785	-86 053	-86 050	-86 050	-86 050
Drift/Övrigt	-109 822	-91 378	-85 000	-83 000	-83 000
Avskrivningar	-17 539	-18 085	-16 000	-15 900	-15 500
Finansiella kostnader	-399	-536	-100	-100	-100
Summa kostnader	-640 210	-637 405	-627 150	-625 050	-624 650
Årets kapitalförändring/ Årets resultat	-24 306	-18 045	-4 818	-5 324	-3 838

¹ Takbelopp enligt budgetpropositionen för 2020 (prop. 2019/20:1) i 2020 års prisnivå

² Beräknad avräkning av anslag för utbildning på grundnivå och avancerad nivå bland annat med hänsyn till ev. utnyttjande av tidigare uppkommet anslagssparande eller överproduktion, samt ev. decemberprestationer.

³ Summering av anslag, avgifter, bidrag och finansiella intäkter.

Tabell 3 Forskning och utbildning på forskarnivå

Forskning och utbildning på forskarnivå (tkr)	ÅR -1	År 0	År 1	År 2	År 3
	Utfall	Prognos	Ber.	Ber.	Ber.
<i>Verksamhetens intäkter</i>					
Anslag ¹	251 304	262 470	262 470	262 471	262 471
Avgifter	11 897	11 211	9 930	9 947	10 171
Bidrag	153 543	158 248	154 471	152 833	159 448
Finansiella intäkter	187	161	50	50	50
Summa intäkter	416 931	432 090	426 921	425 301	432 140
<i>Verksamhetens kostnader</i>					
Personal	-293 659	-318 279	-319 000	-319 000	-320 000
Lokaler	-33 374	-34 411	-34 450	-34 450	-34 450
Drift/Övrigt	-68 367	-65 566	-65 000	-65 000	-67 000
Avskrivningar	-19 722	-23 075	-21 000	-21 000	-21 000
Finansiella kostnader	-572	-457	-100	-100	-100
Summa kostnader	-415 694	-441 788	-439 550	-439 550	-442 550
Årets kapitalförändring/ Årets resultat	1 237	-9 697	-12 629	-14 249	-10 410

¹ Med anslag avses de medel som har anvisats myndigheten i budgetpropositionen för 2020 (prop 2019/20:1) i 2020 års prisnivå.

Tabell 4 Investeringar i anläggningstillgångar och räntekontokredit

Investeringar i anläggningstillgångar ¹	ÅR -1	År 0	År 1	År 2	År 3	År 4
	Utfall	Prognos	Ber.	Ber.	Ber.	Ber.
IB lån i Riksgäldskontoret	124 080	112 441	134 381	142 855	135 044	138 711
Beräknad nyupplåning	23 290	54 933	44 628	28 950	38 896	28 741
<i>varav investeringar i immateriella anläggningstillgångar</i>	773	5 287	1 000	1 000	1 000	1 000
Beräknad amortering	-34 930	-32 993	-36 154	-36 761	-35 228	-34 403
UB lån i Riksgäldskontoret	112 441	134 381	142 855	135 044	138 711	133 049
Maximalt utnyttjande av låneramen under året	124 080	134 381	142 855	142 855	138 711	138 711
Föreslagen låneram	150 000	150 000	150 000	150 000	150 000	150 000
Beräknad ränteutgift	-315	0	0	0	0	0
Ränteantaganden för nyupplåning (%)	-0,25	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Summa räntor och amorteringar	-35 244	-32 993	-36 154	-36 761	-35 228	-34 403
Maximalt utnyttjande av räntekontokredit under året	0	0	0	0	0	0
Föreslagen räntekontokredit	0	0	0	0	0	0

¹ Enligt definition i 5 kap. 1 § förordningen (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag.

Tabell 5 Lokalförsörjning

Redovisning av lokaler (mnkr)	ÅR -1	År 0	År 1	År 2	År 3
	Utfall	Prognos	Ber.	Ber.	Ber.
Area, kvm LOA (exkl. student- och gästforskarbostäder)					
– föregående års utgång	67 884	67 372	67 422	67 422	67 422
– ökning under året	2 706	50			
– minskning under året	3 218	0			
– vid årets utgång (A)	67 372	67 422	67 422	67 422	67 422
Förbättringsutgift på annans fastighet¹	48	44	39	33	32
– nyinvesteringar	7	7	7	7	13
– avskrivningar	10	11	12	13	14
Lokalhyra (exkl. student- och gästforskarbostäder) (B)²	106	106	106	106	106
Genomsnittlig hyra (kr/m² LOA)³	1 573	1 572	1 572	1 572	1 572
Sammanställning av lokalkostnader (exkl. student- och gästforskarbostäder)⁴ (C)	128	124	125	126	127
Genomsnittlig lokalkostnad (kr/kvm LOA)⁵	1 900	1 839	1 854	1 869	1 884
Lärosätets totala kostnader (D)	1 056	1 079	1 067	1 065	1 067
Totala externa hyresintäkter	4	4	4	4	4
Justerade totala kostnader (D2)	1 052	1 075	1 063	1 061	1 063
Lokalkostnadens andel av verksamhetens totala kostnader⁶	12,2%	11,5%	11,8%	11,9%	11,9%
Lokalkostnadens andel av justerade totala kostnader⁷	12,2%	11,5%	11,8%	11,9%	11,9%

¹ En redovisning ska lämnas av det totala utgående beloppet enligt balansräkningens balanspost.

Vidare efterfrågas två specifika särredovisningar, nyinvesteringar och avskrivningar.

² Inklusivt avtalade ersättningar vid avflyttning före viss tidpunkt, i fall då sådan beräknas ske, samt eventuella återställningskostnader vid avflyttning.

³ Beräknas som B/A.

⁴ Redovisas i enlighet med SUHF:s rekommendationer (REK 2014:1, 2015-10-26, dnr 14/069) om lokalkostnader vid universitet och högskolor i den del som avser sammanställning av lokalkostnader, se bilaga 2 till rekommendationerna.

⁵ Beräknas som C/A.

⁶ Beräknas som C/D.

⁷ Beräknas som C/D2.

Tabell 6 Avgifter
(tkr)

Uppdragsverksamhet	Intäkter	Kostnader	Resultat
År -1	34 639	-34 419	220
<i>varav tjänsteexport</i>	540	-540	0
År 0	29 542	-34 811	-5 269
<i>varav tjänsteexport</i>	200	-200	0
År 1	28 645	-31 145	-2 500
<i>varav tjänsteexport</i>	200	-200	0

Offentligrättslig verksamhet	Intäkter till inkomstitel ¹	Intäkter som får disponeras	Kostnader	Resultat
År -1		882	-1 275	-392
År 0		900	-1 409	-509
År 1		900	-1 409	-509

¹ Intäkter som inte får disponeras

Avgiftsintäkter enligt 4 och 15 §§ avgiftsförordningen ska inte redovisas.